

svenske arbejdsgiveren fordel, og der åbnes for vikarbureauer og flere atypiske ansættelsesformer. Først i det nye årtusind synes diskussionen at have fundet den balance, der kendetegnede Rehn-Meidner perioden.

Temaet om a-typiske ansættelsesformer belyses mere grundigt i kapitel 8 af Kristina Håkansson og Tommy Isidorsson, der ser på anvendelsen af vikarer og midlertidigt ansatte i svenske og engelske virksomheder. Omfangsmæssigt er der relativt stor forskel på landene, hvilket tilskrives institutionelle forskelle. I Sverige er der kun en kortere tradition for a-typiske ansættelsesformer, og overenskomsterne forhindrer, at vikarer kan virke som løntrykkere. Til gengæld, og mere interessant, viser analysen, at den øgede anvendelse af a-typiske ansættelsesformer er motiveret af et behov for stabilitet snarere end fleksibilitet. F.eks. er der langt flere virksomheder, der bruger vikarer til at "lukke huller" i produktionen, end der er virksomheder, der bruger de nye ansættelsesformer som numeriske buffere. Billedet er ens for UK og Sverige. Kapitlet er således et godt eksempel på en empirisk modvægt til den megen fleksibilitetspropaganda, der udbasunerer af organisationer som OECD og Europa-kommissionen.

Samlet betragtet er denne antologi faktisk en ret god bog. Den kritiske distance til fleksibilitetsoptimisterne er velunderbygget og bliver aldrig for normativ i sit afsæt. Modstillingen af fleksibilitet og stabilitet giver analytisk set et nyt spillerum og udgør samtidig en udfordring til flexicurity-konceptet, der på sin side fastholder nødvendigheden af mere numerisk fleksibilitet i den globaliserede økonomi. At bogens empiriske kapitler næsten udelukkende fokuserer på Sverige og UK kan være et vilkår, men afgrænsningen, der begrundes i den velkendte typologi fra *varieties of capitalism*, er dog tvivlsom, og man foranlediges af et kig på forfatterlisten til at slutte anderledes. Nogle tilføjelser, der f.eks. stillede de svenske og engelske perspektiver i relief til udviklingen i Italien eller Spanien samt et par de østeuropæiske lande, havde været på sin plads. Fans af Atkinsons '*flexible firm*' og mere moderne segmen-

teringsteorier vil måske også føle sig en smule uforløste efter endt læsning, da bogen ikke går nærmere ind i disse ellers ret så nærtbeslægtede og veludviklede teoriuniverser. Disse kommentarer til trods er bogen dog stadig anbefalelsesværdig, og den vil helt sikkert kunne inspirere til nye problemspørgsmål for de, der forsker i værdier og holdninger hos lønmodtagerne.

Anmeldt af **Mads Peter Klindt**, ph.d.-studerende, Center for Arbejdsmarkedsforskning (CARMA), Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet.
e-mail: mpk@socsci.aau.dk.

Bøje Larsen & Helle Hedegaard Hein (red.):
De nye professionelle. Fremtidens rolle for de veluddannede

Jurist- og Økonomforbundets Forlag, Danmark
2007, ISBN 978-87-574-1559-9

Bogen er faktisk overordentlig interessant. Det skulle man imidlertid ikke tro, når man tager i betragtning, at det har taget mig adskillige måneder at få den anmeldt. Det vil jeg vende tilbage til.

Bøje Larsen og Helle Hedegaard Hein har som redaktører valgt antologiformen til at samle en række bidrag til forståelse af de grupper på arbejdsmarkedet, der bredt betegnes som 'de veluddannede'. Det stiller i det indledende afsnit Bøje Larsen overfor den udfordrende opgave, at konstruere så forskellige grupper som soldater, sundhedspersonale, frivillige, ingeniører og musikere som et fælles genstandsfelt. Dette gør han ved at relatere til metaforer som 'den kreative klasse', 'vidensarbejdere' og 'nye professionelle'.

Et overordnet tema i de efterfølgende artikler er den ydre påvirkning disse forskellige grupper oplever. Her igennem tegnes et billede af, hvordan en mangfoldighed af (nye) professioner befinder sig under et forandringspres, der hverken kan forstås som en af-professionalisering eller en

op-professionalisering ... måske snarere en om-professionalisering. Samtidig fremhæver flere af bidragene forskellene mellem professionerne som en sociologisk kategorisering med de professionelle som handlende og meningsskabende subjekter. Dermed undgår artiklerne at falde i den grøft, der ser generaliserede fællestræk på simple måder reproduceret i den enkeltes adfærd og motiver.

Hermed placerer bogen og dens bidrag sig hverken i en neoweberiansk tradition eller i en Durkheimsk tradition men et tredje sted baseret på en overvejende fænomenologisk, til dels konstruktivistisk, synsvinkel.

Som sådan er bidragene i bogen overvejende læseværdige og indeholder berigende tanker og observationer. Dog har jeg også visse forbehold i min anbefaling. Det bringer mig til begrundelsen for, at det tog mig nogen tid at få anmeldt bogen.

I første omgang lod jeg mig forstyrre af den udprægede uklarhed, der præger bogen hvad angår de overordnede koncepter. Selvom flere af bidragene opererer med klare professionsbegreber, er det noget tåget, hvordan dette begreb binder de forskellige behandlede grupper sammen. Hvis dette skal være tilfældet, er det et professionsbegreb, der bygger på en hverdagsforståelse af det professionelle som modsætning til det frivillige (lader lønarbejdet skabe destiktionen) eller relaterer sig til populistiske metaforer som 'den kreative klasse'.

Det fører til, at man som læser introduceres til studier af professionelle soldater, sundhedspersonale, forskere, ingeniører, frivillige i organisationer og teaterfolk med en overordnet antagelse om, at disse kan samles under samme kategori: de nye professionelle. Jeg kunne ikke undgå at sidde tilbage med en fornemmelse af, at her er der nogle mellemregninger, der manglede.

Dette billede af bogen må jeg indrømme blokerede min læsning og dermed min skrivning om den.

Ved siden af denne uklarhed virker det også uklart, om der er nogle tematikker eller pro-

blemstillinger, der binder disse meget forskellige faggruppers problemer sammen. Jeg har selv ovenfor konstrueret nogle, men må samtidig erkende, at der er meget langt fra betydningen af kontraktstyringen i universitetsverdenen til dialoggruppers rolle i der tværprofessionelle arbejde i sundhedssektoren. Dermed kommer jeg efter endt læsning til at sidde tilbage med en fornemmelse af manglende helhed og konklusion. Var der noget samlet jeg blev klogere på?

Det var der ikke. Men der var mange enkelte gruppers udfordringer og problemstillinger, der blev levende fremstillet for mig, og som gav mig oplevelsen af, at her var en grundigt og vel gennemtænkt stykke arbejde. Så læser man bogen som en række billeder af forskellige faggruppers udfordringer i dagens Danmark, beriges man og bliver kloge.

Som sådan kan jeg anbefale bogen.

Anmeldt af **Morten Smistrup**, studieleder, University College Copenhagen
e-mail: mortensm@ruc.dk

Gerald Friedman:
Reigniting the Labor Movement.
Restoring means to ends in a democratic labor movement.

Routledge Frontiers of Political Economy, New York 2007, 208 s. ISBN 0415770718

Som så mange andre bøger siden 1970'erne handler Friedmans bog om årsagerne til det, som Hobsbawm kaldte 'the forward march of labour halted' eller 'the end of the Golden Age'. Hvorfor har arbejderbevægelsen været i tilbagegang siden slutningen af 1970'erne, og hvad kan der gøres for, at den kan komme på fode igen? Friedman har primært fokus på USA, UK og Frankrig, hvor han henter det meste af sit historiske casemateriale, men hans empiri omfatter statistisk materiale fra 16 lande, herunder Danmark. Hans hovedfokus er fagforeningerne, men